

MS – 120

IV Semester B.Com. Examination, May/June 2013
(Repeaters) (07-08 & Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – IV

Pancharatnam (Drama) and Lekhya Samuddesha (Pracheena Vanijya)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 90

Instruction : Answer in Kannada, English or Sanskrit.

I. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

(10×2=20)

Answer **any two** of the following questions.

एतेषां द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत ।

1) भासमहाकवेः देश-काल-कृतीः अधिकृत्य प्रबन्धमेकं लिखत ।

ಭಾಸ ಮಹಾಕವಿಯ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the place, date and works of Bhasa.

2) द्वितीयाङ्कस्य विराट गोग्रहण सन्दर्भं संविधानिक महत्वश्च विवृणुत ।

2ನೆಯ ಅಂಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿರಾಟ ಗೋ ಗ್ರಹಣ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Explain the episode of गो ग्रहण of विराट in the 2nd act and its importance in the plot.

3) 'पञ्चरात्रम्' नाटके दुर्योधनस्य पात्रं विवृणुत ।

'ಪಂಚರಾತ್ರಮ್' ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದುರಯೋಧನನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ.

Sketch the character of Duryodhana as depicted in 'पञ्चरात्रम्' ।

II. ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ. ವಿವರಿಸಿ.

(5×4=20)

Translate and explain **any four** stanzas.

एतेषु चतुर्णां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

1) द्विजोच्छिष्टैरत्रैः प्रकुसुमितकाशा इव दिशो

हविर्धूमैः सर्वे हतकुसुमगन्धास्तरूगणाः ।

मृगैस्तुल्या व्याघ्रा वधनिभृतसिंहाश्च गिरयो

नृपे दीक्षां प्राप्ते नगदपि समं दीक्षितमिव ॥

- 2) गुरूकरतलमध्ये तोयमावर्जितं मे
 श्रुतमिह कुलवृद्धैर्यत् प्रमाणं पृथिव्याम् ।
 तदिदमपनयो वा वञ्चना वा यथा वा
 भवतु नृप । जलं तत् सत्यमिच्छामि कर्तुम् ॥
- 3) अहं हि मात्रा जनितो भवान् स्वयं
 ममायुधं वृत्तिरपहवस्तव ।
 द्विजो भवान् क्षत्रियवंशजा वयं
 गुरूर्भवान् शिष्यमहत्तरा वयम् ॥
- 4) द्रोणः पृथिव्यर्जुन भीमदूतो
 यः कर्णधारः शकुनीश्वरस्य ।
 दुर्योधानो भीष्मयुधिष्ठिरः स
 पायाद् विराडुत्तरगोऽभिमन्युः ॥
- 5) हितमपि पुरुषार्यं रूष्यति श्रव्यमाणो
 वरपुरुषविशेषं नेच्छति स्तूयमानम् ।
 गतमिदमवसानं रक्ष्यतां शिष्यकार्यं ।
 गज इव बहुदोषो मार्दवेनैव वाह्यः ॥
- 6) प्राणाधिकोस्मि भवता च कृतोपदेशः
 शूरेषु यामि गणनां कृतसाहसोऽस्मि ।
 स्वच्छन्दतो वद किमिच्छसि किं ददानि
 हस्ते स्थिता मम गदा भवतश्च सर्वम् ॥

III. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ.

10

Translate into **English** or **Kannada**.

कन्नडभाषया, आंग्लभाषया वा अनुवदत ।

दुर्योधनः - मातुल ! पाण्डवानां राज्यार्धं प्रति को निश्चयः ।

शकुनिः - न दातव्यमिति मे निश्चयः ।

दुर्योधनः - दातव्यमिति वक्तुमर्हति मातुलः

शकुनिः - यदि दातव्ये राज्ये किमस्माभिः

सह मन्त्रयसे । ननु सर्वमेव प्रदीयताम् ।

दुर्योधनः - वयस्य ! अङ्गराज !! भवानिदानीं न किञ्चिदाह ।

कर्णः - इदानीं किमभिधास्यामि ।

अथवा / ಅಥವಾ / OR

भटः - यदाज्ञापयति महाराजः । (निष्क्रम्य प्रविश्य) जयतु महाराजः । जयतु विराटेश्वरः ।

प्रियं निवेदये महाराजाय । अवजितं

गोग्रहणम्, अपयाता धार्तराष्ट्राः ।

भगवान्-दिष्ट्या भवान् वर्धते ।

राजा-न न । वृद्धिरेषा । अयं कुमार इदानीं क्व ?

भटः-दृष्ट परिस्पन्दानां योधपुरुषाणां कर्माणि पुस्तकमारोपयति कुमारः ।

राजा - अहो शलाघनीयव्यापारः खल्वयं कुमारः ।

IV. ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain **any three** sentences with reference to context.

(4×3=12)

एतेषु त्रयाणां ससन्दर्भं विवरणं लिखत ।

1) जीर्णा गजेन्द्रा इव ।

2) बाणाधीना क्षत्रियाणां समृद्धिः ।

3) मम कार्यक्रियैव मुखोदकमस्तु ।

- 4) सति च कुलविरोधे नापराध्यन्ति बालाः ।
- 5) मामतिक्रम्य सारथ्ये विनियुक्ता बृहन्नला ।
- 6) निधनमपि यशः स्यान्मोक्षयित्वा तु धर्मः ।

V. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

(4×2=8)

Write short notes on **any two** of the following.

द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत ।

- 1) विराटः ।
- 2) शकुनिः ।
- 3) अर्जुनः ।
- 4) प्रवेशकः ।

VI. मनु-शुक्र-कौटिल्यानां प्रकारेण लेख्यस्य स्वरूप विषये प्रबन्धमेकं लिखत ।

12

ಮನು, ಶುಕ್ರ, ಹಾಗೂ ಕೌಟಿಲ್ಯರ ಪ್ರಕಾರ ಲೇಖನದ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay stating the nature of a लेख्य according to Manu, Shukra and Kautilya.

अथवा/ಅಥವಾ/OR

आय-व्यय लक्षणमधिकृत्य प्रबन्धमेकं लिखत ।

ಆಯವ್ಯಯದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on 'आय-व्यय लक्षणम्' ।

VII. द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत ।

(4×2=8)

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

- 1) लेख्य प्रामाण्यम् ।
- 2) ऋण पत्रम् ।
- 3) सादि लेख्यम् ।
- 4) आज्ञा पत्रम् ।